

zeeongevallenwet ten onzent⁶⁾ en stemt mij dan toe, dat hier door een samengaan (ik wil daarmee niet zeggen, dat het alles als vanzelf is gelopen) van wetenschap, rechtsspraak, wetgeving en praktijk een menselijkerwijs klare en practicale oplossing aan een moeilijk vraagstuk is gegeven. Zeker, er was hier voor den jurist aanleiding buiten het bedrijfsongeval om, o.a. van wege de vraag naar de aansprakelijkheid voor de handelingen van ondergeschikten, naar schade buiten schuld aan derden bij vervoer e. d. g. overkomen, deze materie te onderzoeken en daarop theorieën te bouwen⁷⁾, dit neemt niet weg, dat hier een bewijs is geleverd dat het met de sociale politiek te beter gaat, als de jurist zich tot taak stelt die sociale politiek te zien als recht, de rechtsbeginselen daarvan in verband te brengen met het recht, dat hij kent en dat zelf ook steeds behoefte heeft aan uitbouw.

Wanneer Levenbach opmerkt, dat de ontwikkeling van de leer van het bedrijfsongeval gunstigen invloed heeft geoefend op de leer omtrent de gronden van aansprakelijkheid voor schade, dan zou ik daaraan nog willen toevoegen, dat van haar kant de herziening van de oude leer omtrent schuld en risico in en buiten contract, ook bevruchtend heeft gewerkt op de theorie omtrent het bedrijfsongeval.

Het (uitzonderings)voorbeeld van de ontwikkeling van de leer en de praktijk van het bedrijfsongeval is tevens een adstructie hiervan, dat de grenzen, aan sociale hervorming gesteld (welke grenzen Wilbrandt prikkelen tot het zoeken van een andere, een socialistische, orde) wijken, dat de doorwerking en toepassing ruimer veld krijgt, dat de sociale hervorming één wordt met het leven van het volk, zoodat ze niet meer als opgelegd maar als een vanzelfsprekende niet drukkende rechtsmaatregel wordt aanvaard.

II.

De klaarheid, welke de theorie en de praktijk van het bedrijfsongeval kenmerkt, heerscht niet op het terrein, in elk geval niet op het geheele terrein van de stof, welke ik meer speciaal als proefveld tot verkenning van de verhouding van privaat- en arbeidsrecht koos: het zee-arbeidsrecht in Nederland⁸⁾.